

İstanbul belleği

28 Şubat 2015 Cumartesi, 10:01:41 Güncelleme: 10:03:16

İstanbul Şehir Üniversitesi, ünlü araştırmacı, biyografi yazarı ve vakanüvis Taha Toros'un uzun yıllar boyunca biriktirdiği ve özenle koruduğu arşivini 2012 sonunda kütüphanesine kazandırdı

HT CUMARTESİ/GÜLENAY BÖREKÇİ

Ünlü araştırmacı, biyografi yazarı ve “vakanüvis” Taha Toros, 1910’da Adana’nın Tarsus İlçesi’nde doğdu. 2012’de öldüğünde ise ardında 37 kitap ve çok büyük bir arşiv bıraktı. 100 yılı aşan hayatında Mustafa Kemal Atatürk’ten Charles de Gaulle’e, Yahya Kemal’den Nâzım Hikmet’e, Orhan Kemal’den Yaşar Kemal’e, Muhsin Ertuğrul’dan Haldun Taner’e sayısız devlet adamı ve sanatçıyla arkadaşlık, dostluk, yarenlik etti. Hayatı boyunca savaşlar, ihtilaller, darbeler gördü, bazıları memleketin geleceğini değiştiren sayısız hadiseye şahit oldu, geriye koskoca bir tarih bıraktı. 13 yaşındayken Atatürk’e şiir okuması da var hayatının köşe taşları arasında, o güne dek salt sözlü gelenekte yaşayan Dadaloğlu’nu yazılı edebiyata kazandırması da... Üstelik denen o ki edebiyatımızda bir Yaşar Kemal olmasını da ona borçluyuz, zira kendisine okuma yazma öğreten kişi TahaToros’tan başkası değil. Kütüphaneciliğin ve arşivciliğin önemini bilen, bilginin özgür paylaşımını savunan İstanbul Şehir Üniversitesi, İbnülemin Mahmut Kemal İnal ve Kemal Karpat’ın arşivlerini daha önce bünyesine kazandırmıştı. 2012’deki ölümü üzerine Taha Toros’un Bebek’teki evinde bulunan arşivi Şehir Üniversitesi Kütüphanesi’ne getirildi. 7 bini aşkın dosyadan oluşan arşivde Toros’un Türkiye’nin dört bir yanını gezerek topladığı hatta Venedik, Paris ve Vatikan’dan getirdiği 400 bin yazılı, basılı ve görsel malzeme; fotoğraflar, kartpostallar, çizimler, milli mücadeleyle ilgili kayıtlar, Türkçe ve Osmanlıca kitaplar, broşürler, gazete ve dergi haberleri, mektuplar, el yazmaları bulunuyordu. Konu zenginliği muazzamdı; en önemli özelliklerinden biri de İstanbul’la ilgili bazıları hiç gün ışığına çıkmamış belgeler ihtiva etmesiydi. Kütüphane Direktörü Ayhan Kaygusuz’un sohbetimizde anlattıklarının hepsi heyecan vericiydi ama bence en güzeli İstanbul kısmıydı.

ŞAŞIRTICI BİR HIZLA DEĞİŞEN ŞEHİR

İstanbul, yüzyıllar boyunca bu topraklarda yaşamış farklı uygarlıkların izlerini taşıyan ama bir yandan da modern hayata uygun şekilde akıl almaz bir hızla değişen bir şehir. Hızına yetişmek çok güç hatta imkânsız. Kuşkusuz bunda büyüleyici bir yan var. İstanbul’a dair rehber kitapların zenginliğini, konu çeşitliliğini getirin gözünüzün önüne... Hepsi de bu şehrin bize sınırsız seçenek sunduğunu anlatıyor. O anki ruh halimize göre dilediğimizin peşinden gitme şansımız daima var. Öte yandan kafa da karıştırıyor İstanbul... Hiçbir yer aynı kalmıyor, üç yıl önce verdiğimiz yol tarifi bugün artık geçerli olmayabiliyor. Hele geride bıraktığımız 10 yılı, 50 yılı, 80 yılı düşününce... Dolayısıyla 100 küsur yıllık bir ömürden kalan bu arşivin yakında herkese açılacak olan İstanbul bölümü şahsen beni en heyecanlandırılan şey oldu..

Siz de şahsi arşivinizi dijitalleştirebilirsiniz

Kişisel arşivlerdeki belgelerin tasnifi, dijitalleştirilmesi ve uluslararası standartlara uygun olarak web üzerinden yayınlanmasını amaçlayan İstanbul Şehir Üniversitesi Taha Toros Arşivi'ni aldıktan sonra araştırmacılara öncelikle İstanbul'la ilgili 20 bin belgeyi açmaya karar vermiş ve "Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği" projesini hazırlayarak İstanbul Kalkınma Ajansı'na sunmuş. Ajans projeyi desteklemeye karar verince de geçen eylülde çalışmalar başlamış. Şimdi kalabalık bir ekip harıl harıl İstanbul'la ilgili bütün bu belgeleri dijitalleştirerek kullanıma açmak için altyapı çalışmalarını tamamlıyor. Bunun için ileri teknolojik cihazlarla yapılan taramalar birkaç ayrı formatta yapılıyor. Arşivin tamamı dijital ortama aktarıldığında, belgelerin hepsi uluslararası bir sisteme göre numaralandırılarak dünya envanterine kaydedilmiş olacak. Arşivi dolaşırken bu titiz ve sabırlı çalışmaya şahit oldum. Duvardan duvara kurulmuş kitaplık raflarının bir kısmı semt semt İstanbul'a ayrılmış hacimli dosyalarla doluydu ve her birinde şehrin eski ama hatırlanmayı bekleyen yüzleri gün ışığına çıkmak için bekliyordu. Tabii henüz proje kapsamında olmayan raflara da göz attım. Büyük edebiyatçılara dair kalın kalın dosyalar da ilgimi çekmedi desem yalan olur. Zaten "Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği" projesi sadece bir ilk. Önümüzdeki dönemde üniversite kütüphanesi aynı altyapıyı kullanarak sahip olduğu diğer kişisel arşivlerdeki belgeleri de kademeli olarak kullanıma açacak, bu arada yeni arşivler almaya devam edecek. Unutmadan; isterseniz siz de şahsi arşivinizi buraya teslim edebiliyorsunuz. Neticede bir kaybınız olmuyor, çünkü dijital ortama aktarıldıktan sonra isterseniz arşivinizi size geri veriyorlar.

BU İLLERDE YAŞAYANLAR DİKKAT!

İşte yurttan hava durumu

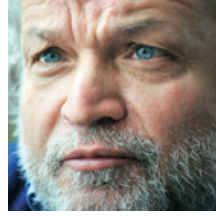
15 MİLYONLUK GÖÇ BAŞLADI!

9 günlük bayram tatilinin bitmesi ve okullar...

İSTANBUL'DA ALARM VERİLDİ

İşte alınan önlemler...

'CİNSELLİK OLMASAYDI YAZAR...

Bu haftaki kitap turumuz biraz kısa; cinse...

KENTTE BUGÜN

Aslı Öztürk derledi

İSTANBUL'UN 3 İLÇESİNDE...

Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BEDAŞ), çe...

İSTANBUL TRAFİĞİNE HER GÜN...

İstanbul'da geçen yıl günde 594 yeni araç ...

KENTTE BUGÜN

Aslı Öztürk derledi...